

Kommunala vetot landbaserad vindkraft

2021–2025

Henrik Westander och Wanja Kaufmann
Den 23 februari 2026

Innehållsförteckning

1.	Inledning och sammanfattning	3
2.	Metod	4
3.	Bakgrund om vetot	5
4.	Samtliga beslut 2021–2025	6
5.	Beslut fördelat per år	7
5.1	Beslut för inlämnade ansökningar, fördelat per år	7
5.2	Beslut för projekt i alla faser, fördelat per år	10
6.	Samtliga beslut 2021–2025, per elområde	15
7.	Samtliga beslut 2021–2025, per län	19
8.	Kommunala beslut 2025	21

1. Inledning och sammanfattning

Westander Klimat och Energi har på uppdrag av Green Power Sweden upprättat en statistisk kartläggning av det kommunala vetot.

För att en vindkraftspark på land eller i sjöterritoriet ska kunna få miljötillstånd måste projektet tillstyrkas av den eller de kommuner där anläggningen ska uppföras (enligt 16 kap. 4 § miljöbalken). Detta kallas ofta ”det kommunala vetot”. I denna rapport redovisas statistik för landbaserad vindkraft, som både avser ansökningar, projekt i samrådsfas och projekt före samråd. Vetostatistiken för vindkraft i sjöterritoriet redovisas i separat rapport.

Hösten 2024 beslutade regeringen att en summa motsvarande fastighetsskatten från vindkraft ska överföras till kommunerna. I budgetpropositionen anges: *”För att öka kommunernas incitament att säga ja till mer vindkraft inrättas ett stöd till kommunerna baserat på fastighetsskatten för vindkraftsanläggningar.”*

Regeringen beslöt också att gå vidare med förslagen från den så kallade Incitamentsutredningens betänkande Värdet av vinden, där intäktsdelning med närboende kan påverka kommunernas beslut.

Vår preliminära bedömning var att regeringens beslut om att fördela en summa motsvarande fastighetsskatten skulle spela en positiv roll för kommunernas beslut, och andelen tillstyrkan under 2024 ökade från 29 procent före beslutet (den 9 september) till 50 procent efter beslutet.

Men pengarna till kommunerna betalades inte ut under 2025 och i stället nåddes nya rekordnivåer för det kommunala vetot för landbaserad vindkraft. Kommunala ställningstaganden stoppade 43 av 46 vindkraftsprojekt, 93 procent (593 av 606 verk, 98 procent), vilket innebär att dessa inte gick vidare i tillståndsprocessen. Det är en ökning från redan höga siffror – andelen veton under perioden 2021–2024 uppgick till 68 procent.

Under 2025 tillstyrktes alltså endast tre projekt. Dessa skulle sammantaget kunna producera 0,3 TWh om året (förutsatt att samtliga skulle få slutligt tillstånd och investeringsbeslut) medan 12,5 TWh fick nej av kommunerna. Detta kan jämföras med att den landbaserade vindkraften behöver öka med 5,4 TWh per år för att ligga i linje med genomsnittet i Energimyndighetens långsiktiga scenarier till 2035.¹

Under 2025 stoppade kommunerna i södra Sverige (elområde 3 och 4) 39 av 42 projekt och kommunerna i norra Sverige (elområde 1 och 2) stoppade samtliga fyra projekt.

¹ I Energimyndighetens långsiktiga scenarier uppgår elproduktionen från landbaserad vindkraft till i genomsnitt 92,5 TWh per år 2035 (från 73,4 till 107,7 TWh i fyra alternativa scenarier).

2. Metod

Kommunerna kan stoppa ett vindkraftsprojekt i tre olika skeden; efter att ansökan om miljötillstånd lämnats in, i det formella avgränsningssamrådet eller i tidig dialog inför samrådet. Kommunerna tar formell ställning till ett projekt efter ansökan lämnats in (eller efter att den kungjorts, det varierar), då kommunen ombeds av prövningsmyndigheten att yttra sig.

Westander Klimat och Energi har i denna rapport granskat samtliga *ansökningar* om landbaserad vindkraft där en kommunmajoritet under perioden 2021–2025 har fattat beslut om att tillstyrka eller avstyrka ett vindkraftsprojekt, eller gjort ett tydligt ställningstagande om veto utan att behöva fatta ett formellt beslut. Notera att granskningen baseras på *tidpunkten för kommunens beslut eller ställningstagande*, inte tidpunkten för när ärendet avgjordes i tillståndprocessen. Det betyder att vi också inkluderat vissa kommunala beslut där projekten ännu inte har slutligt avslagits.

Vi har också granskat samtliga projekt i *avgränsningssamråd* sedan 2021, som har beställts ut via länsstyrelserna, och undersökt hur kommunerna ställt sig i detta skede av processen. Om majoriteten i kommunfullmäktige ställt sig negativ till projektet och det, av det skälet, inte följts av en ansökan, så har vi inkluderat det i kartläggningen.

Vi har slutligen granskat projekt i *tidig dialog* sedan 2021 som ännu inte lett till samråd. Vi har i huvudsak utgått från rapportering i medierna och på projektörernas hemsidor. Denna kartläggning är sannolikt inte helt fullständig, eftersom projektörer kan ha dragit tillbaka sina projekt efter negativ respons från ledande kommunpolitiker, utan att detta redovisats i media eller av projektörerna.

I det följande används ordet ”veto” även för negativa besked i de tidiga skedena, som leder till att projektet stoppas.

När en kommun har stoppat ett projekt inom kommunen genom veto, anger vi att projektet ”har stoppats”. Det betyder att projektet har stoppats inom kommunens gränser, men i ett fåtal fall kan projektet omfatta fler än en kommun och fått klartecken av den andra kommunen, för den del som ligger inom denna kommun. Då kan den delen av projektet tas vidare om verksamhetsutövaren bedömer att det fortfarande har förutsättningar att bli lönsamt.

3. Bakgrund om vetot

Enligt 16 kap. 4 § miljöbalken² får tillstånd till en anläggning för vindkraft bara ges om den kommun där anläggningen är tänkt att uppföras har tillstyrkt det – det s.k. kommunala vetot. Det enda undantaget är om regeringen har tillåtit verksamheten enligt 17 kap. miljöbalken.

Bestämmelsen om kommunal tillstyrkan anger inte vid vilken tidpunkt kommunen ska lämna besked om beslut. Eftersom prövningsmyndigheten inte får meddela tillstånd om inte kommunen har tillstyrkt det, måste kommunens besked dock lämnas innan myndigheten ska fatta beslut. Enligt praxis från mark- och miljödomstolen³ är kommunen inte bunden av ett beslut om tillstyrkan utan får ändra sig tills frågan om tillstånd är slutligt avgjord, alltså även under eventuell överklagandeprocess.

Under 2021 lämnade en utredning förslag till ändring av vetot i betänkandet En rättssäker vindkraftsprövning (SOU 2021:53).⁴ Förslagen innebär bland annat att kommunerna fortsatt ska få ta ställning till vindkraft, men att sådana besked ska lämnas tidigt och bli bindande under prövningsprocessen.

² Riksdagen, 1998, Miljöbalk (1998:808), 16 kap. Allmänt om prövningen.

³ Mark- och miljödomstolen, 2023, M5427-22.

⁴ Regeringen, 2021, En rättssäker vindkraftsprövning.

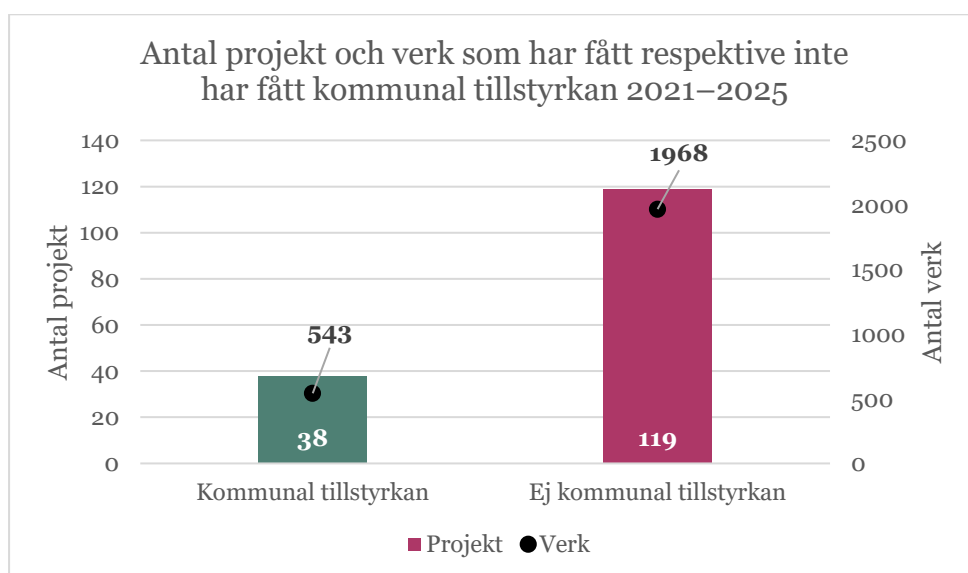

4. Samtliga beslut 2021–2025

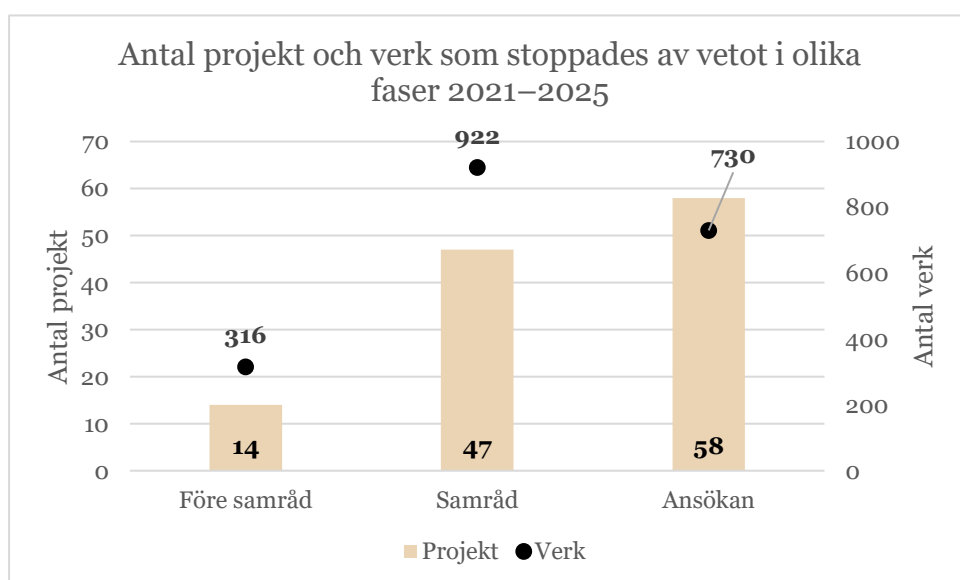
När man, utöver ansökningar, också inkluderar vetobesked i anslutning till samråd och i tidig dialog blir statistiken denna:

- Under hela perioden 2021–2025 var det 119 av 157 (76 procent) av de aktuella projekten som stoppades av kommunala vetot. Av dessa stoppades 14 före samråd, 47 efter inlett samråd och 58 efter inlämnad ansökan. Totalt stoppades 1 968 av 2 511 verk (78 procent) av det kommunala vetot.

Detta illustreras i nedan två diagram.

Källa: Westander Klimat och Energi

Källa: Westander Klimat och Energi

5. Beslut fördelat per år

5.1 Beslut för inlämnade ansökningar, fördelat per år

Det har stor relevans när i projektutvecklingen ett projekt stoppas av kommunerna. I en tidig fas har projektören inte satsat lika mycket resurser som efter ansökan har lämnats in. Därför finns det skäl att göra en separat redovisning av kommunernas beslut när det gäller inlämnade ansökningar.

Vår kartläggning (som avser tidpunkten för beslutet och också inkluderar ansökningar där avslaget ännu inte vunnit laga kraft) visar:

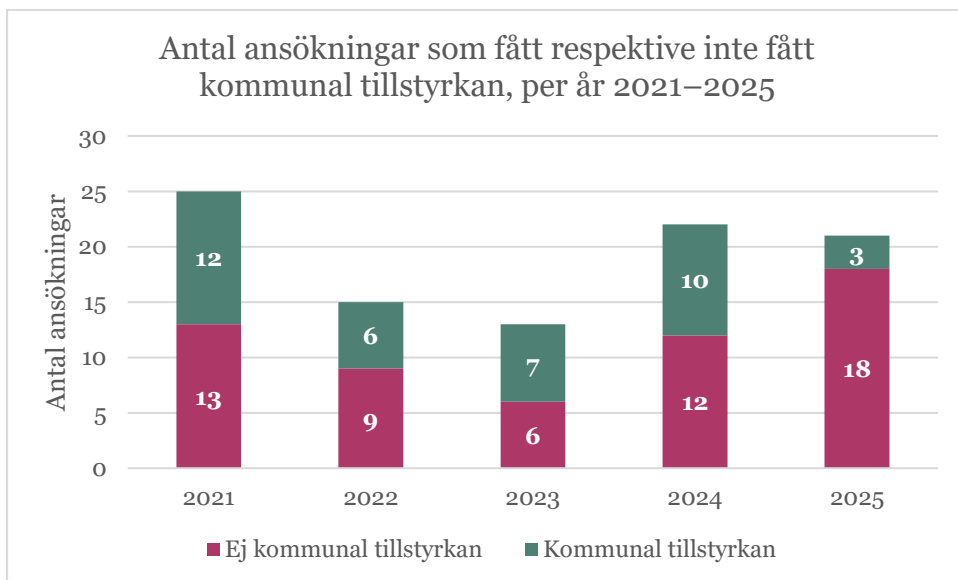
Under hela perioden 2021 till 2025 tog kommuner ställning till 96 ansökningar (1 273 verk), varav 38 tillstyrktes (543 verk) och 58 avstyrktes (730 verk). Därmed avstyrktes 60 procent av ansökningarna (och 57 procent av verken).

- Under 2021 tog kommuner ställning till 25 ansökningar, varav 12 tillstyrktes och 13 avstyrktes. 52 procent av ansökningarna (49 procent av verken) avstyrktes av kommunerna.
- Under 2022 tog kommuner ställning till 15 ansökningar, varav 6 tillstyrktes och 9 avstyrktes. 60 procent av ansökningarna (53 procent av verken) avstyrktes av kommunerna.
- Under 2023 tog kommuner ställning till 13 ansökningar, varav 7 tillstyrktes och 6 avstyrktes. 46 procent av ansökningarna (44 procent av verken) avstyrktes av kommunerna.
- Under 2024 tog kommuner ställning till 22 ansökningar, varav 10 tillstyrktes och 12 avstyrktes. 55 procent av ansökningarna (45 procent av verken) avstyrktes av kommunerna.
- Under 2025 tog kommuner ställning till 21 ansökningar, varav 3 tillstyrktes och 18 avstyrktes. 86 procent av ansökningarna (95 procent av verken) avstyrktes av kommunerna.

Detta illustreras i nedanstående diagram.

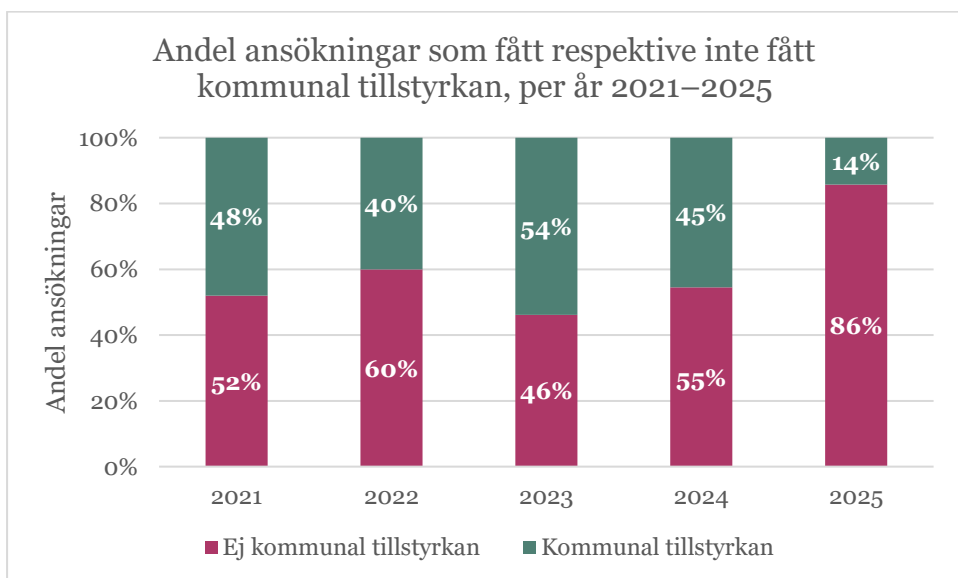

Antal ansökningar som fått respektive inte fått kommunal tillstyrkan

Källa: Westander Klimat och Energi

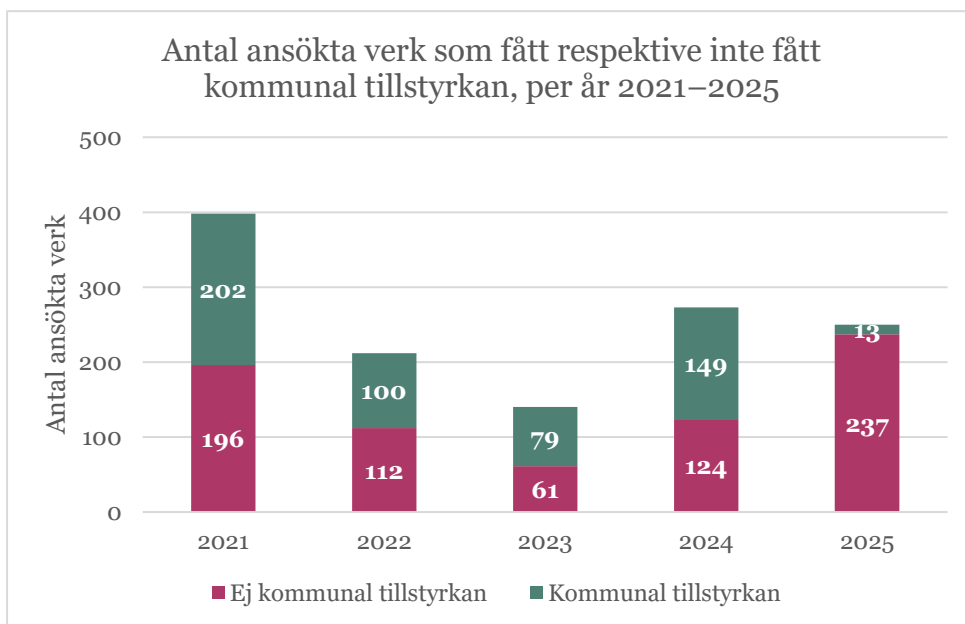
Andel ansökningar som fått respektive inte fått kommunal tillstyrkan

Källa: Westander Klimat och Energi

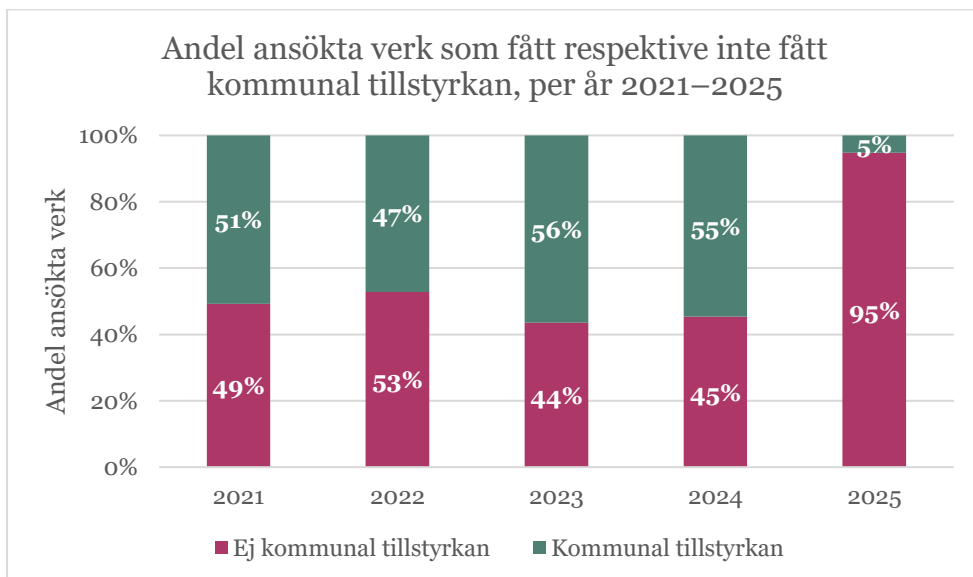

Antal ansökta verk som fått respektive inte fått kommunal tillstyrkan

Källa: Westander Klimat och Energi

Andel ansökta verk som fått respektive inte fått kommunal tillstyrkan

Källa: Westander Klimat och Energi

5.2 Beslut för projekt i alla faser, fördelat per år

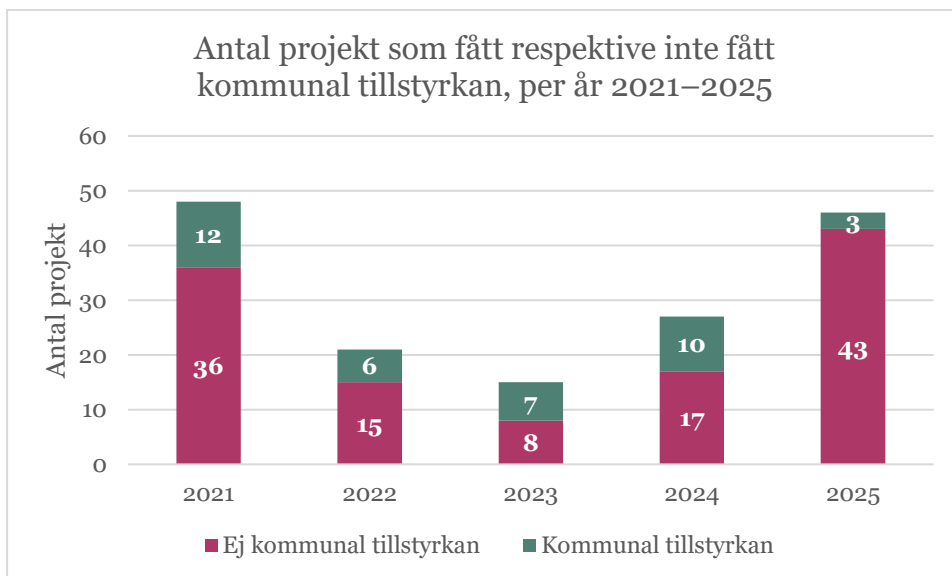
När man, utöver ansökningar, också inkluderar vetobesked i anslutning till samråd och i tidigare fas som följts av att projektet stoppats, blir statistiken denna:

- Under 2021 var det 36 av 48 aktuella projekt som stoppades av kommunala vetot, varav 6 före samråd, 17 efter inlett samråd och 13 efter inlämnad ansökan. 75 procent av projekten (79 procent av verken) stoppades av det kommunala vetot.
- Under 2022 var det 15 av 21 aktuella projekt som stoppades av kommunala vetot, varav 4 före samråd, 2 efter inlett samråd och 9 efter inlämnad ansökan. 71 procent av projekten (74 procent av verken) stoppades av det kommunala vetot.
- Under 2023 var det 8 av 15 aktuella projekt som stoppades av kommunala vetot, varav 1 före samråd, 1 efter inlett samråd och 6 efter inlämnad ansökan. 53 procent av projekten (66 procent av verken) stoppades av det kommunala vetot.
- Under 2024 var det 17 av 27 aktuella projekt som stoppades av kommunala vetot, varav 1 före samråd, 4 efter inlett samråd och 12 efter inlämnad ansökan. 63 procent av projekten (57 procent av verken) stoppades av det kommunala vetot.
- Under 2025 var det 43 av 46 aktuella projekt som stoppades av kommunala vetot, varav 2 före samråd, 23 efter inlett samråd och 18 efter inlämnad ansökan. 93 procent av projekten (98 procent av verken) stoppades av det kommunala vetot.

Detta illustreras i nedanstående diagram.

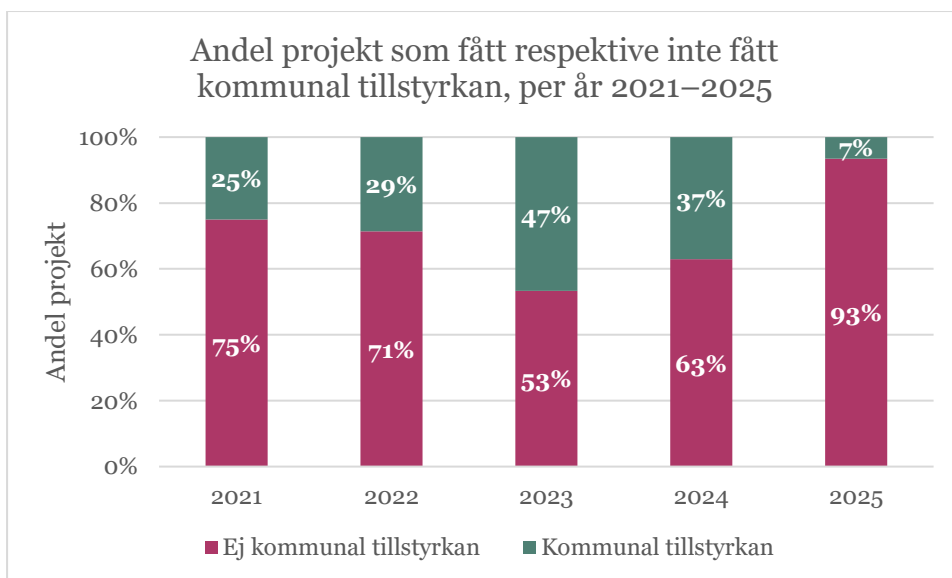

Antal projekt som fått respektive inte fått kommunal tillstyrkan

Källa: Westander Klimat och Energi

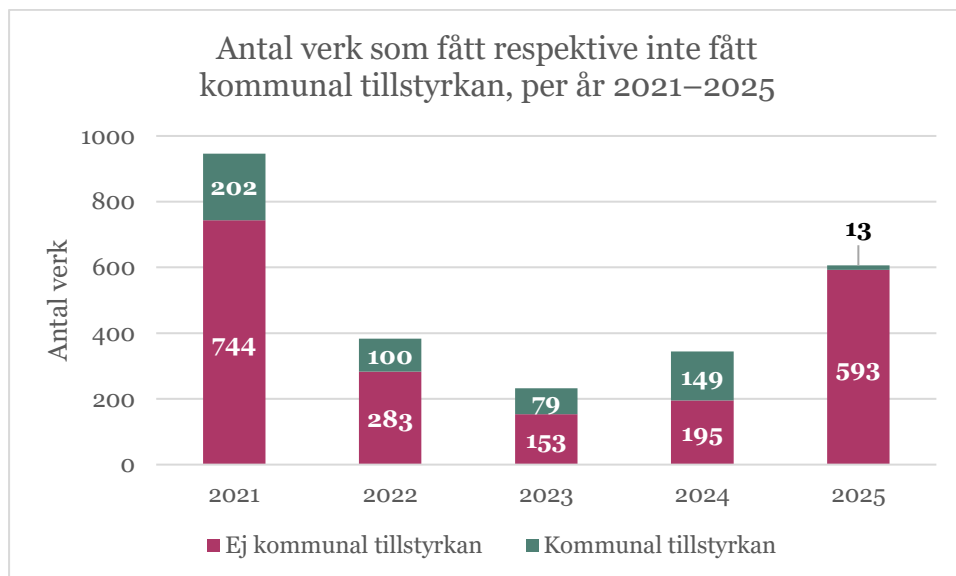
Andel projekt som fått respektive inte fått kommunal tillstyrkan

Källa: Westander Klimat och Energi

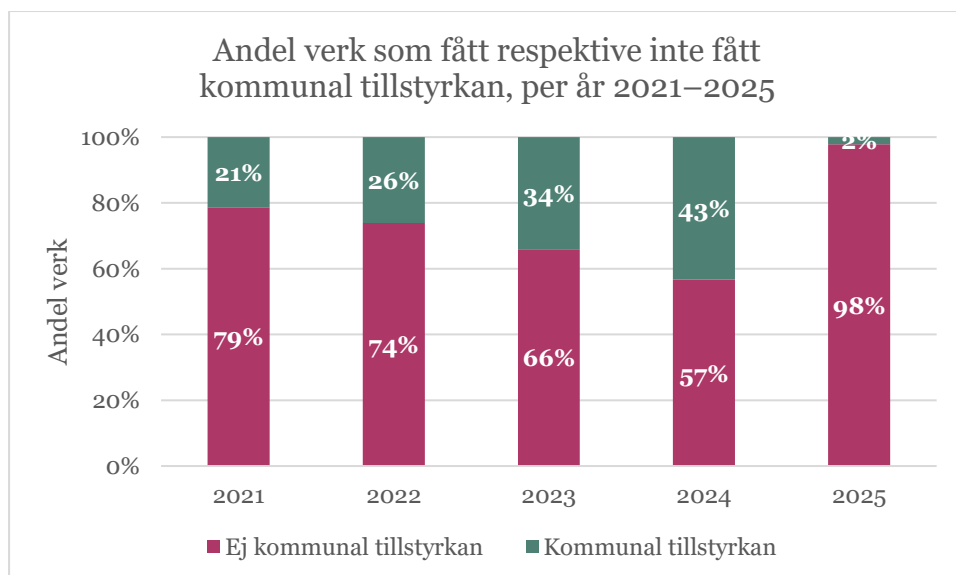

Antal verk som fått respektive inte fått kommunal tillstyrkan

Källa: Westander Klimat och Energi

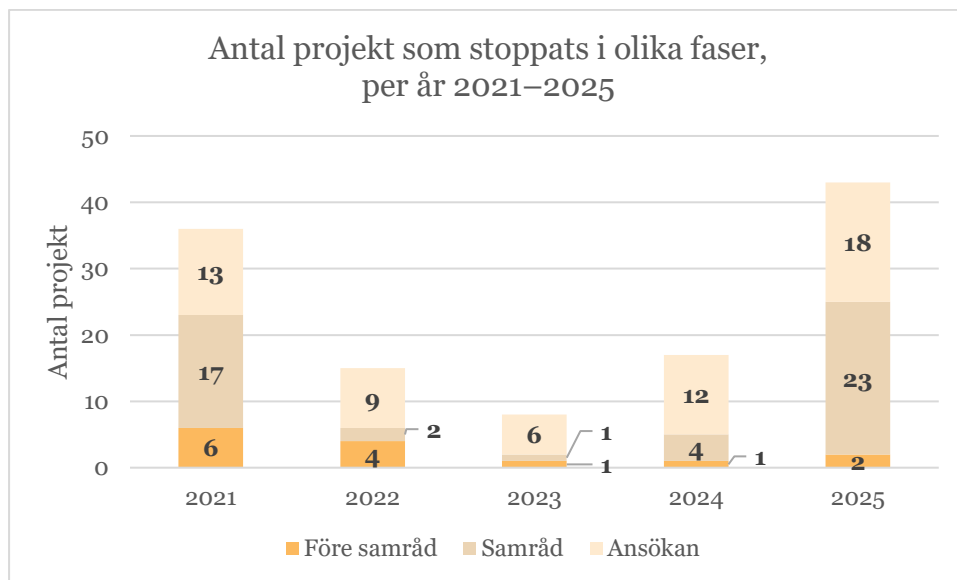
Andel verk som fått respektive inte fått kommunal tillstyrkan

Källa: Westander Klimat och Energi

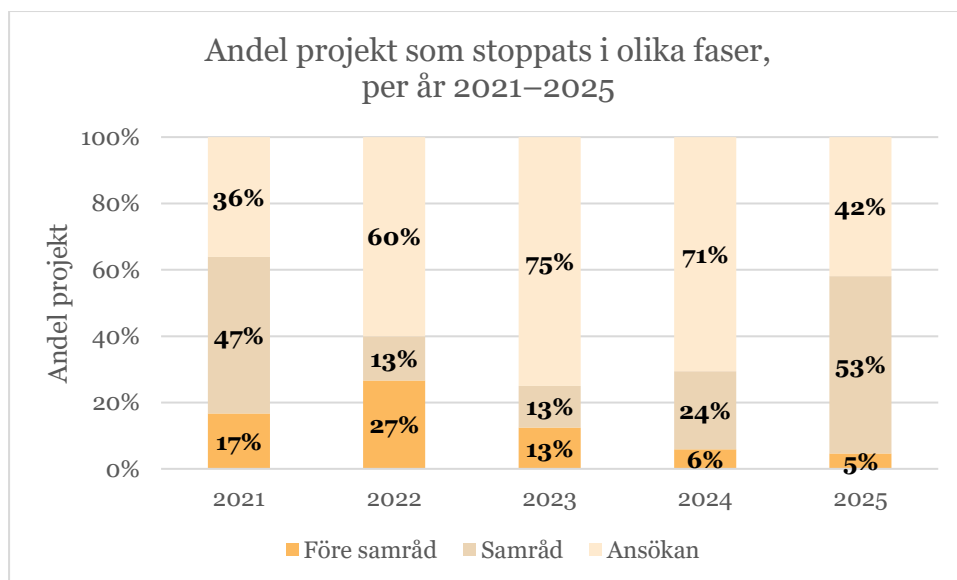

Antal stoppade projekt i olika faser

Källa: Westander Klimat och Energi

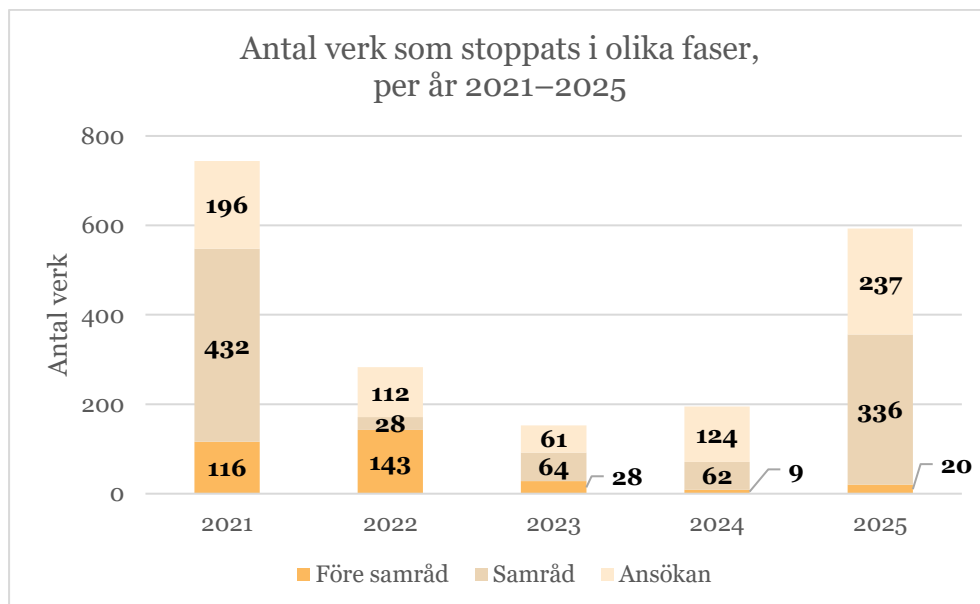
Andel stoppade projekt i olika faser

Källa: Westander Klimat och Energi

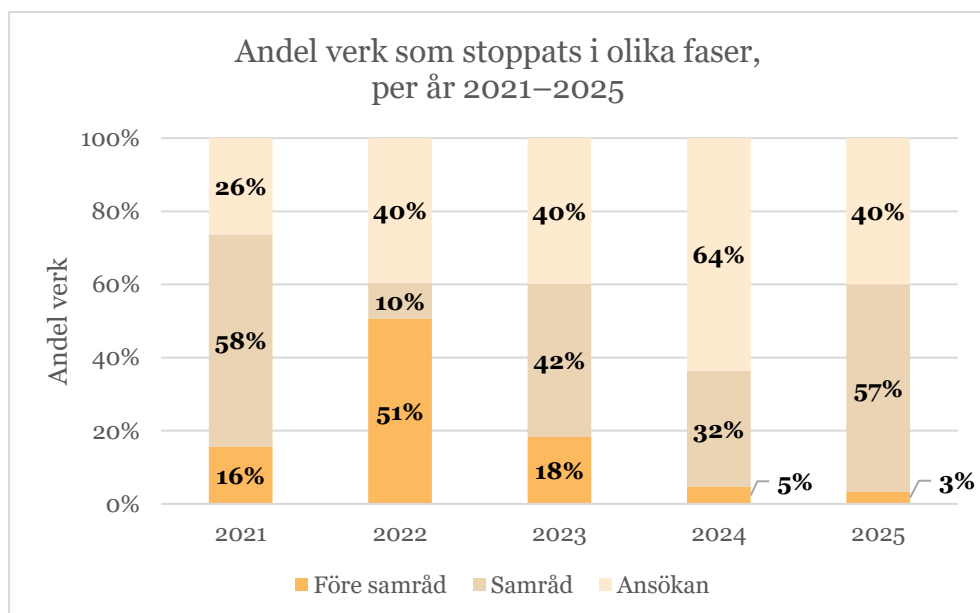

Antal stoppade verk i olika faser

Källa: Westander Klimat och Energi

Andel stoppade verk i olika faser

Källa: Westander Klimat och Energi

6. Samtliga beslut 2021–2025, per elområde

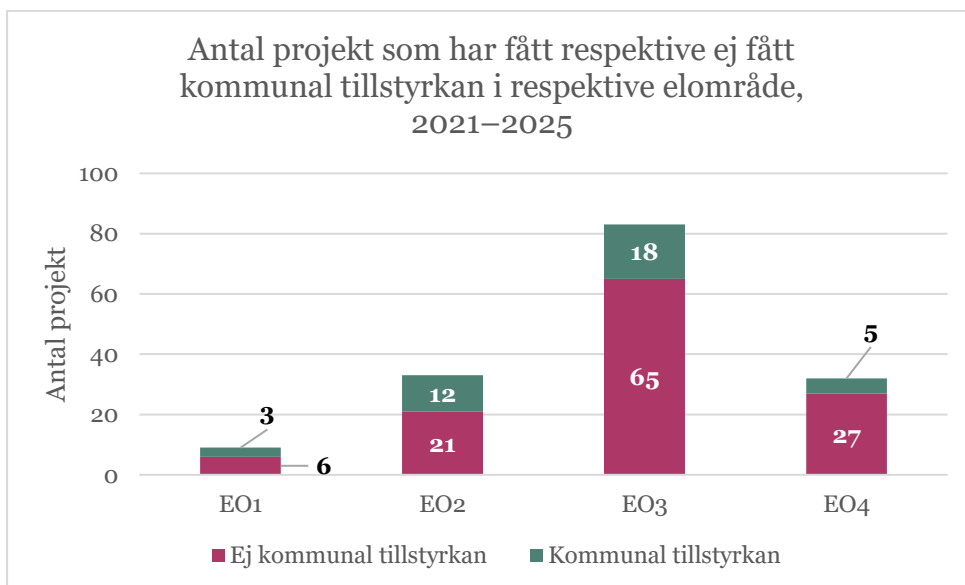
Vi har nedan fördelat projekten och verken som stoppats av vetot i någon av de tre faserna (ansökan, samråd, före samråd) utifrån vilka elområden projekten befinner sig i:

- Sammantaget stoppades 119 *projekt* av det kommunala vetot under perioden 2021 till 2025. I södra Sverige (elområde 3 och 4) stoppades 92 av 115 projekt, motsvarande 80 procent. I norra Sverige (elområde 1 och 2) stoppades 27 av 42 projekt, motsvarande 64 procent.
- Sammantaget stoppades 1 968 *verk* av det kommunala vetot under perioden 2021 till 2025. I södra Sverige (elområde 3 och 4) stoppades 1 295 av 1 455 verk, motsvarande 89 procent. I norra Sverige (elområde 1 och 2) stoppades 673 av 1 056 verk, motsvarande 64 procent.

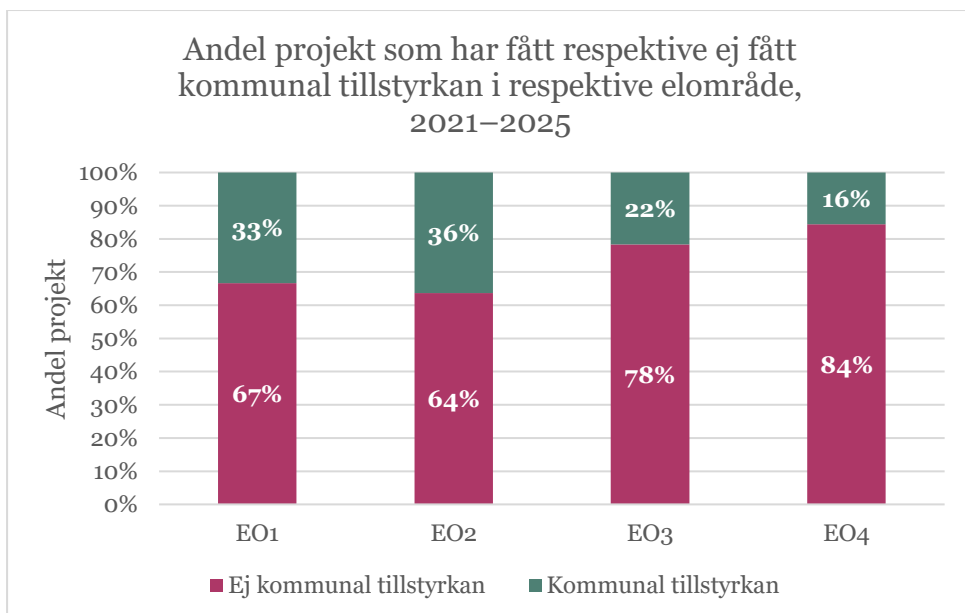

Nedan illustreras projekt och verk som har stoppats av vetot per elområde i stapeldiagram

Antal och andel projekt

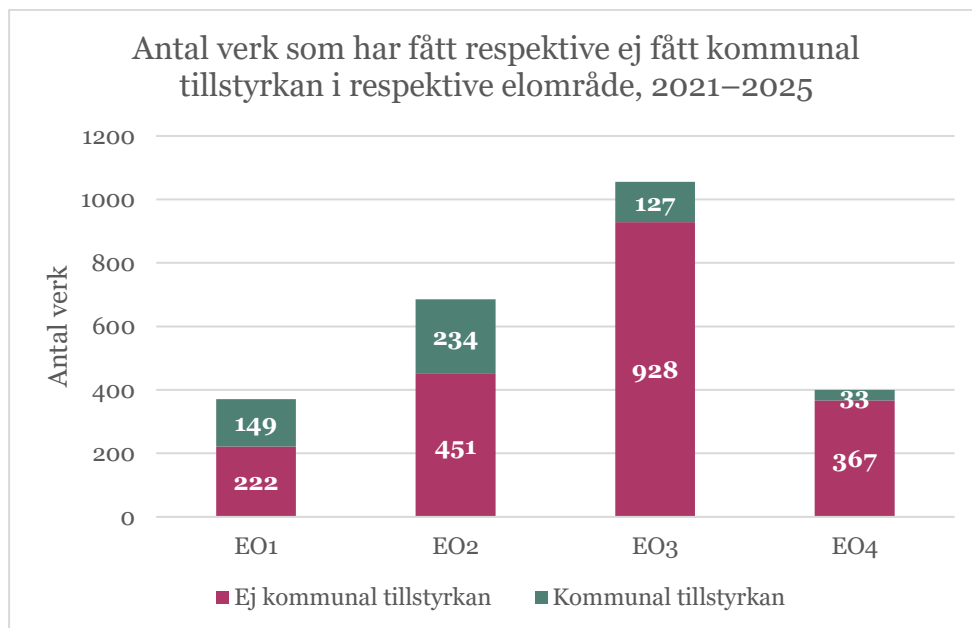
Källa: Westander Klimat och Energi

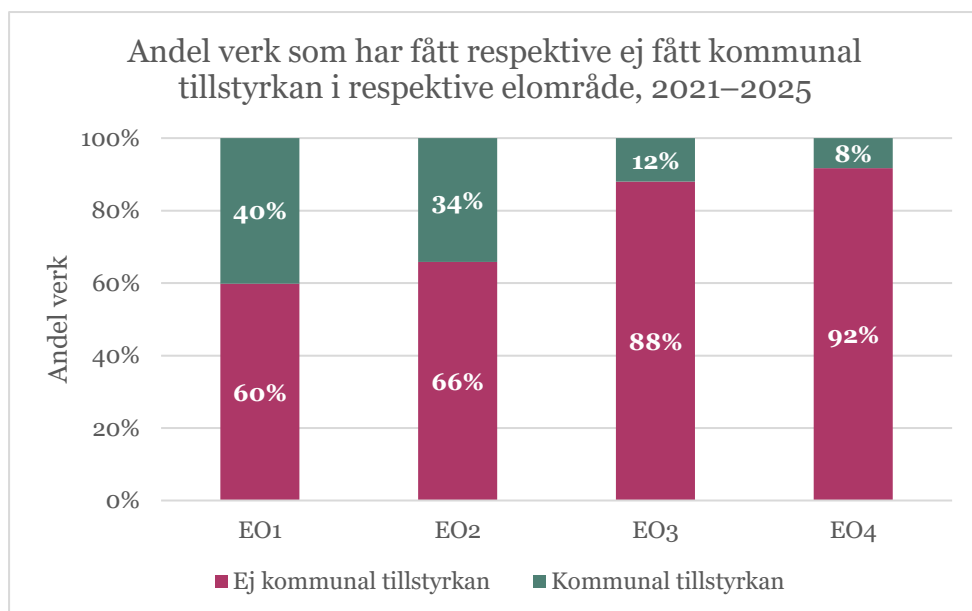
Källa: Westander Klimat och Energi

Antal och andel verk

Källa: Westander Klimat och Energi

Källa: Westander Klimat och Energi

Tabellen nedan visar hur projekten och verken fördelas mellan de fyra elområdena, både totalt och per år (2021–2025). För varje elområde redovisas först antal projekt med kommunal tillstyrkan respektive veto, därefter motsvarande uppgifter för verk.

Samtliga kommunala beslut om vindkraft 2021–2025, per elområde och år

	Projekt				Verk		
	Ja	Nej	Totalt		Ja	Nej	Totalt
EO1	3	6	9	EO1	149	222	371
2021	1	3	4	2021	85	53	138
2022	1	0	1	2022	38	0	38
2023	0	2	2	2023	0	94	94
2024	1	0	1	2024	26	0	26
2025	0	1	1	2025	0	75	75
EO2	12	21	33	EO2	234	451	685
2021	5	6	11	2021	58	134	192
2022	4	7	11	2022	54	164	218
2023	1	1	2	2023	58	10	68
2024	2	4	6	2024	64	75	139
2025	0	3	3	2025	0	68	68
EO3	18	65	83	EO3	127	928	1055
2021	4	14	18	2021	46	342	388
2022	1	7	8	2022	8	116	124
2023	5	4	9	2023	14	37	51
2024	6	11	17	2024	49	103	152
2025	2	29	31	2025	10	330	340
EO4	5	27	32	EO4	33	367	400
2021	2	13	15	2021	13	215	228
2022	0	1	1	2022	0	3	3
2023	1	1	2	2023	7	12	19
2024	1	2	3	2024	10	17	27
2025	1	10	11	2025	3	120	123
Totalt	38	119	157	Totalt	543	1968	2511

Källa: Westander Klimat och Energi

7. Samtliga beslut 2021–2025, per län

Vi har nedan fördelat projekten och verken som tillstyrkts eller stoppats av vetot i någon av de tre faserna (ansökan, samråd, före samråd) utifrån vilka län projekten befinner sig i.

Sammantaget stoppades 119 *projekt* (1 968 *verk*) av det kommunala vetot under perioden 2021 till 2025. Tabellen visar antal beslut per län, med antal berörda verk inom parentes.

Samtliga kommunala beslut om vindkraft 2021–2025, per län

Län	Veto	Tillstyrkan	Totalt
Blekinge	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Dalarna	16 (247)	1 (26)	17 (273)
Gotland	0 (0)	1 (8)	1 (8)
Gävleborg	9 (149)	1 (21)	10 (170)
Halland	1 (4)	2 (17)	3 (21)
Jämtland	7 (169)	3 (48)	10 (217)
Jönköping	7 (39)	0 (0)	7 (39)
Kalmar	15 (265)	1 (9)	16 (274)
Kronoberg	11 (122)	1 (4)	12 (126)
Norrbottnen	4 (137)	1 (85)	5 (222)
Skåne	5 (65)	1 (3)	6 (68)
Stockholm	1 (8)	0 (0)	1 (8)
Södermanland	2 (17)	0 (0)	2 (17)
Uppsala	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Värmland	7 (139)	1 (13)	8 (152)
Västerbotten	5 (133)	7 (168)	12 (301)
Västernorrland	5 (146)	4 (82)	9 (228)
Västmanland	6 (121)	0 (0)	6 (121)
Västra Götaland	9 (65)	11 (49)	20 (114)
Örebro	3 (40)	2 (6)	5 (46)
Östergötland	6 (102)	1 (4)	7 (106)
Totalt	119 (1 968)	38 (543)	157 (2 511)

Källa: Westander Klimat och Energi

I tabellen nedan visas samma sak, men enbart för 2025.

Samtliga kommunala beslut om vindkraft 2025, per län

Län	Veto	Tillstyrkan	Totalt
Blekinge	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Dalarna	11 (101)	0 (0)	11 (101)
Gotland	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Gävleborg	1 (6)	0 (0)	1 (6)
Halland	1 (4)	0 (0)	1 (4)
Jämtland	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Jönköping	2 (19)	0 (0)	2 (19)
Kalmar	4 (66)	0 (0)	4 (66)
Kronoberg	4 (31)	0 (0)	4 (31)
Norrbottn	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Skåne	2 (29)	1 (3)	3 (32)
Stockholm	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Södermanland	1 (11)	0 (0)	1 (11)
Uppsala	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Värmland	4 (53)	0 (0)	4 (53)
Västerbotten	1 (75)	0 (0)	1 (75)
Västernorrland	2 (62)	0 (0)	2 (62)
Västmanland	3 (51)	0 (0)	3 (51)
Västra Götaland	4 (38)	2 (10)	6 (48)
Örebro	1 (11)	0 (0)	1 (11)
Östergötland	2 (36)	0 (0)	2 (36)
Totalt	43 (593)	3 (13)	46 (606)

Källa: Westander Klimat och Energi

8. Kommunala beslut 2025

Nedan framgår vilka kommunala beslut och ställningstaganden som gjorts under 2025 i någon av de tre faserna ansökan, samråd och före samråd. Vissa kommuner har tagit ställning till fler än ett projekt.

Län	Kommun	Fas	Tillstyrkan/Veto
Dalarna	Avesta	Ansökan	Veto
Dalarna	Avesta	Ansökan	Veto
Dalarna	Gagnef	Samråd	Veto
Dalarna	Gagnef	Ansökan	Veto
Dalarna	Gagnef	Samråd	Veto
Dalarna	Gagnef	Samråd	Veto
Dalarna	Hedemora	Ansökan	Veto
Dalarna	Leksand	Samråd	Veto
Dalarna	Leksand	Samråd	Veto
Dalarna	Smedjebacken	Ansökan	Veto
Dalarna	Smedjebacken	Samråd	Veto
Gävleborg	Hudiksvall	Ansökan	Veto
Halland	Falkenberg	Ansökan	Veto
Jönköping	Gnosjö	Samråd	Veto
Jönköping	Tranås	Ansökan	Veto
Kalmar	Kalmar	Ansökan	Veto
Kalmar	Kalmar	Ansökan	Veto
Kalmar	Nybro	Ansökan	Veto
Kalmar	Åtvidaberg	Ansökan	Veto
Kronoberg	Ljungby	Samråd	Veto
Kronoberg	Ljungby	Samråd	Veto
Kronoberg	Uppvidinge	Samråd	Veto
Kronoberg	Älmhult	Samråd	Veto
Skåne	Landskrona	Ansökan	Tillstyrkan
Skåne	Osby	Ansökan	Veto
Skåne	Östra Göinge	Samråd	Veto
Södermanland	Flen	Före samråd	Veto
Värmland	Degerfors	Samråd	Veto
Värmland	Eda	Ansökan	Veto
Värmland	Grums	Ansökan	Veto
Värmland	Säffle	Samråd	Veto
Västerbotten	Storuman	Samråd	Veto
Västernorrland	Ånge	Samråd	Veto
Västernorrland	Ånge	Samråd	Veto

Län	Kommun	Fas	Tillstyrkan/Veto
Västmanland	Norberg	Samråd	Veto
Västmanland	Sala	Samråd	Veto
Västmanland	Västerås	Samråd	Veto
Västra Götaland	Bengtsfors	Samråd	Veto
Västra Götaland	Bengtsfors	Samråd	Veto
Västra Götaland	Herrljunga	Ansökan	Tillstyrkan
Västra Götaland	Mariestad	Före samråd	Veto
Västra Götaland	Ulricehamn	Ansökan	Tillstyrkan
Västra Götaland	Vårgårda	Ansökan	Veto
Örebro	Nora	Samråd	Veto
Östergötland	Kinda	Ansökan	Veto
Östergötland	Valdemarsvik	Ansökan	Veto

Källa: Westander Klimat och Energi

